

Fra: Svahken sijte (Elgå reinbeitedistrikt)

Til: Miljøverndepartementet, postmottak@kld.dep.no

Sak: Innspill til Miljøverndepartementets faggrunnlag, bestandsmål ulv og ulvesone.

Faggrunnlaget vurderer ikke ulvens påvirkning på sørsamisk reindrift og kultur.

I 2004 vedtok Stortinget etableringen av en ulvesone og bestandsmål for ulv i Norge, jf. behandling av St. meld. nr. 15 (2003 – 2004). Regjeringens faggrunnlag vurderer ikke hvilke konsekvenser vedtaket har hatt for den sørsamiske reindriften, den delen av samisk kultur som blir direkte berørt av vedtaket. Denne manglende utredningen kan være i strid med forvaltningens utredningsplikt.

Regjeringens faggrunnlag usynliggjør sørsamisk reindrift og vanskelighetene som ulv utgjør for oss som er direkte berørt. I stedet velger regjeringen å beskrive reindriften i generelle ordelag, i hovedsak om reindriften i Finnmark. Faggrunnlaget fokuserer videre i stor grad på reindriften som "kjøttprodusent", uten at man drøfter reindriften som bærebjelken for sørsamisk kultur.

I henhold til de rettslige forpliktelsene som Norge har overfor sørsamisk kultur, skal staten avstå fra å gjøre handlinger som umuliggjør eller i vesentlig grad forverrer situasjonen for tradisjonell samisk reindrift. Vern mot inngrep og rett til kultur følger særlig av FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27, og artikkel 15 i ILO - konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Faggrunnlaget for bestandsmål for ulv og ulvesonen mangler også en vurdering av hvordan samisk tradisjonell kunnskap, knyttet til forvaltning av ulv i nærheten av samiske tamreinområder, skal brukes i forvaltningen av ulv, jf. blant annet naturmangfoldlovens paragraf 8 annet ledd.

Svahken sijte deler gjerne våre erfaringer med regjeringen.

Svahken sijte har høstet erfaringer med etableringen av ulvesonen i randsonen av våre tradisjonelle beiteområder for rein. Vi vil gjerne dele disse erfaringene med regjeringen, slik at beslutningsgrunnlaget blir best mulig.

Svahken sijte er det sørligste samiske reinbeitedistrikt i Norge. Det er 6 familier som lever av reindrift i dette området, og alle årstidsbeitene ligger i Engerdal kommune, nordøst i Hedmark fylke. Ulv er innom reinbeitedistriktet store deler av driftsåret.

Utvidelse av ulvesonen eller fri etablering av ulv i Norge vil true den samiske reindriften og den samiske kulturen.

Svahken sijte har gjentatte ganger tatt opp problemene med ulv i reinbeiteområdet med rovviltforvaltningen. Det er sendt søknader om skadefelling av ulv som har vært inne i vår reinflokk. Det er bedt om møte med miljøvernminister Tine Sundtoft og tidligere miljøvernminister Solhjell om problemene uten å nå frem. Vi opplever ofte at vi blir stående alene med utfordringene.

Ulv har en markert og dokumentert negativ effekt på samisk tamreindrift. Faktagrunnlaget som vi sitter igjen med etter elleve år med ulvesoneforvaltning er blant annet:

Nedgang i antall gjenlevende reinkalver på høsten sammenlignet med perioden før ulv var i området.

Nedgang i reinbeitedistriktets totale slaktekvantum (reduisert økonomisk bærekraft)

Økt antall rein som skades (kjøttsår, skinn flerret opp, benbrudd mv.)

Indirekte skader ved at reinflokken splittres opp (simler og kalver kommer bort fra hverandre. Umulig å samle rein til de ulike årstider når det er ulv i området)

Rein blir skremt ut av distriktet med påfølgende problemer.

Psykiske belastninger fordi vi lever under en umenneskelig usikkerhet og er vitne til dyras lidelser. Det er slitasje uten hvile.

Historien viser samme erfaringer, se blant annet boken "Samer i Rørostraktene" av Sverre Fjellheim, kort historikk om Svahken sijte side 208, hvor det heter:

"Den 16. juli 1898 giftet Lars Holm seg med Anna Serianna Jonasdatter Kant. På dette tidspunktet begynte det å gå dårlig med reindriften til Lars, blant annet pga. stor ulveplage."

Bestandsmål ulv og ulvesone.

Dersom Stortinget fortsatt mener at Norge skal ha ulv gis følgende innspill:

Bestandsmålet for ulv må ikke øke ytterligere når grenseflokkene telles med. Med Sveriges ulveforvaltning vil det årlig vandre et betydelig antall ulv inn i Norge. Stortingets forutsetning om en to-delt målsetting gir ikke mulighet for å øke antallet årlige ynglinger i Norge.

Bestandsmålet må være eksakt for å unngå diskusjon og forvaltningstolking.

Ulv medfører en så utfordrende forvaltning at den må forvaltes i en egen sone. Sonen må ikke utvides nordover mot samiske reinbeiteområder. Det må søkes å få til en størst mulig buffersone mellom forvaltningsområdet for ulv og samiske reinbeiteområder. Våre erfaringer, og historikken, er at ulv og tamrein ikke kan sameksistere eller leve i nærheten av hverandre. Sonen må sees i sammenheng med Sveriges ulvepopulasjon som er lagt utenfor "renbetesområdene".

Konsekvenser og framtidige utfordringer for den sørsamiske reindriften og den sørsamiske kulturen må utredes og konkretiseres. Svahken sijte, som er direkte berørt

og har erfaringer fra dagens ulvesone, må bli involvert i Regjeringens utredningsarbeid. Norges folkerettslige forpliktelser ovenfor den samiske reindriften og den samiske kulturen må med i faggrunnlaget.

Vår rett til kultur er en grunnleggende menneskerettighet som går foran miljørett og Bernkonvensjonens formål om å verne om rovdyr. Lov og styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) fra 1999 understreker det.

Det må innføres en hovedregel om at ulv utenfor sonen skal tas ut umiddelbart. Utførelsen og kostnadene er statens ansvar.